

Infrastruktur och tillgänglighet för regional utveckling

Kronoberg den 19 januari 2024

Göran Cars

KTH, Trafikverket mm

År 2029 kommer Skandinavien närmare kontinenten.

”Utan nya stambanor riskerar Sverige att hamna i skuggan av Europa.”

Varför är god tillgänglighet viktigt

Företagens utvecklingsmöjligheter

Individens behov

.

Då och nu

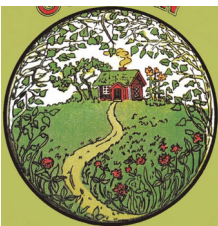
Omvärldsförändringar – Teori: Ny ekonomisk geografi

Regionens storlek av central betydelse för den långsiktiga ekonomiska utvecklingen

Antal arbetsmarknadsregioner i Sverige

1970 – 287

2020 – 60

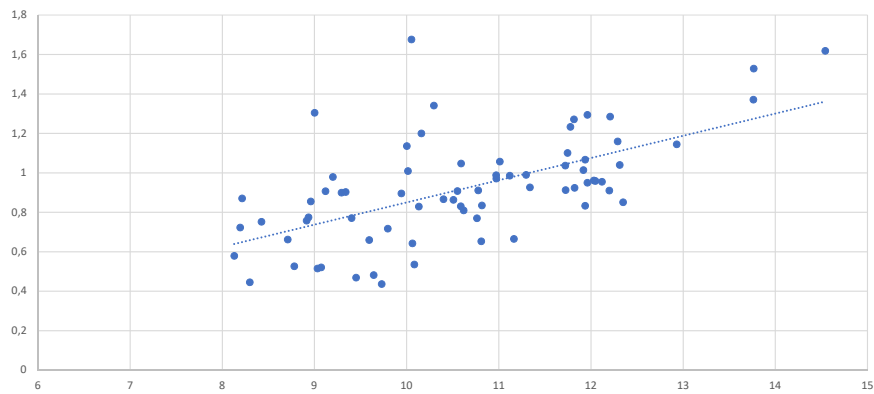

Vinnare

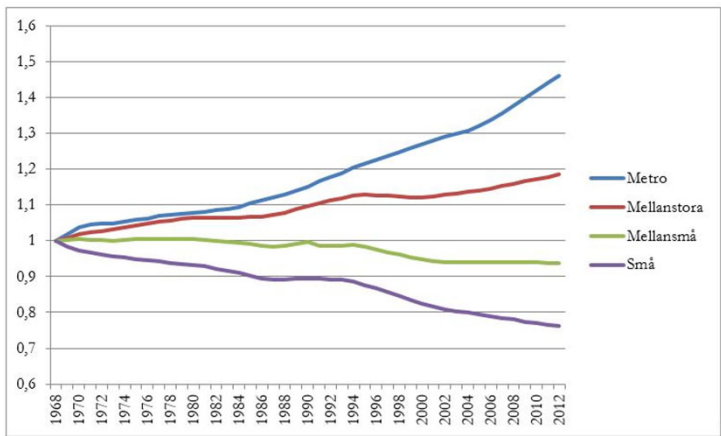

Problematiskt

Samband mellan regionstorlek (x-axeln) och tillväxt i lönesumman 1995 – 2014 (y-axeln). Källa WSP

Befolkningsutveckling i svenska arbetsmarknadsregioner1968 – 2012

Arbetspendling har blivit allt viktigare

DATA FRÅN KRONOBERG

8.000 länsbor arbetspendlar till annat län
12.000 arbetspendlar till Kronberg

Inom Kronoberg pendlar mellan 16 procent (Växjö) och 47 procent (Lessebo) över kommungränsen för att arbeta

Vilka effekter får förbättrad tillgänglighet?

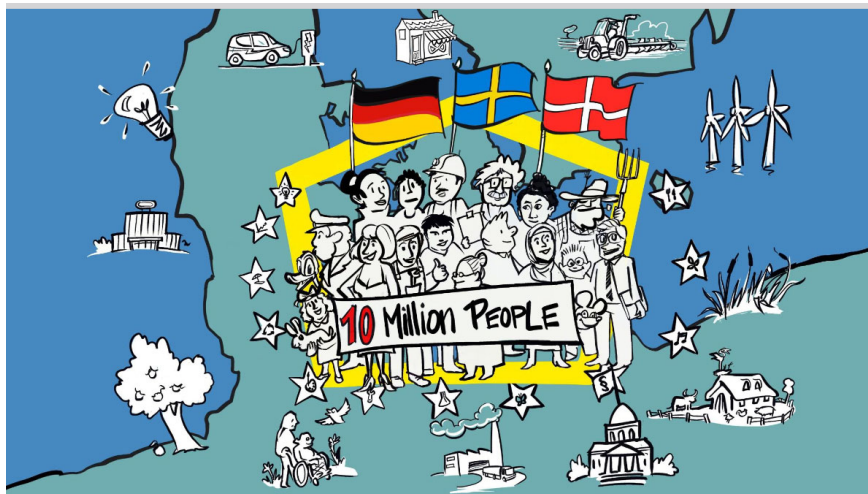
.Vad kan vi lära från Örnsköldsvik, Trelleborg och Eskilstuna

- **Befolkningsutveckling**
- **Arbetsmarknaden har vuxit**
- **Företagens kompetensförsörjning.**
- **Individens möjligheter**
- **MEN DE POSITIVA EFFEKTERNA KOMMER INTE MED AUTOMATIK – Teori om dynamiska effekter (som inte hinns med idag)**

Läget idag

- Persontrafiken på järnväg har mer än fördubblats sedan början av 1990-talet. Prognosen framåt pekar på en fortsatt stark utveckling.
- Nyindustrialiseringen av Sverige kommer att leda till starkt ökande behov av godstransporter.
- På godssidan förväntas en ökning med 38 procent mellan 2017 och 2040
- Punktlighetsproblem

FAST FÖRBINDELSE FEHMARN BÄLT

Svensk-tyska kopplingar

Tyskland är Sveriges näst största exportmarknad

Prognos: Exporten till Tyskland kommer att öka inte minst beroende på återindustrialiseringen i Sverige

Tysk export till Sverige hade 2022 ett värde av 22 miljarder US-dollar

Bedömningar i Tyskland pekar på en snabb ökning av turistresor från Sverige till Schleswig-Holstein och vice versa

En framväxande svensk-tysk arbetsmarknad

Tåg från Malmö till Hamburg kommer att ta 3 timmar (idag 5 timmar)
Från Stockholm kommer resan att ta 5 timmar med en ny stambana (idag 10 timmar)

Det betyder att dagspendling inte är möjlig

Men för personer med 'flexibelt arbete' blir arbete i Tyskland och vice versa en realistisk möjlighet

För svenska företag är frågan om ökad mobilitet och kompetensförsörjning en fråga av hög prioritet

Den fråga som infinner sig

Hur måste den svenska järnvägen uppgraderas för möta kraven på ökad kapacitet?

Regeringens besked den 22 december 2022

- INGEN NY STAMBANA
- Byggandet av Ostlänken (mellan **Järna och Linköping**) fortsätter
- Planläggningsarbete för utbyggnad av två nya järnvägsspår mellan **Lund och Hässleholm**
- Reflektion: vad händer mellan Linköping och Hässleholm?

På väg från
Linköping till
Hässleholm?

Avslutningsvis en mix: Fakta och egna slutsatser

- Storleken på den lokala arbetsmarknaden uppvisar ett starkt samband med regionens tillväxt
- Sverige behöver mer kapacitet på järnväg
- Att komplettera det befintliga järnvägsnätets 'flaskhalsar' löser problemen
- En ny stambana behövs
- För Kronoberg är frågan om bättre tillgänglighet en ödesfråga
- Inte osannolikt kommer betydelsen av god tillgänglighet till Nordens största arbetsmarknad, Köpenhamnsregionen, att öka i betydelse